

Békeharc

Időpont: 1966. július 10. Szentháromság ünnepe után 5. vasárnap

Helyszín: Győr - Öregtemplom

Oltári ige: Lukács 5,1-10.

Igehirdetési alapige: 1Péter 3,8-15.

Énekek: 6., 374.

Végezetre mindnyájan legyetek egyértelműek, rokonérzelműek, atyafiszeretők, irgalmasak, kegyesek: Nem fizetvén gonosszal a gonoszért, avagy szidalommal a szidalomért; sőt ellenkezőleg áldást mondván, tudva, hogy arra hivattatok el, hogy áldást örököljetek,

Mert aki akarja az életet szeretni, jó napokat látni, tiltsa meg nyelvét a gonosztól, és ajkait, hogy ne szóljanak álnokságot: Forduljon el a gonosztól, és cselekedjék jót; keresse a békességet, és kövesse azt.

Mert az Úr szemei az igazakon vannak, és az ő fülei azoknak könyörgésein; az Úr orcája pedig a gonoszt cselekvőkön.

És kicsoda az, aki bántalmaz titeket, ha a jónak követői lesztek?

De ha szenvedtek is az igazságért, boldogok vagytok, azoktól való félelemből pedig ne féljete, se zavarba ne essetek;

Az Úr Istent pedig szenteljétek meg a ti szívetekben. Mindig készek legyetek megfelelni mindenkinek, aki számot kér tőletek a bennetek levő reménységről, szelídséggel és félelemmel:

A mai vasárnap azok közé a ritka vasárnapok közé tartozik, amelyben nemcsak tartalmi összefüggés van az oltári és szószéki szentlecke között. A mai vasárnapon mindkét szentlecke ugyanarról az emberi személyről szól. Az oltár előtti evangéliumi szentlecke elmondja Péter apostol megtérése történetét, a nagy halfogást. A mostani epistolai szentlecke Péter apostoltól való üzenetet tartalmaz az első keresztyén gyülekezet felé.

Az evangélium, amint említettem, Péter megtérését mondja el, az epistola Péter térítő munkájába ad betekintést. A megtalált békességet az apostol hogyan próbálja átadni a gyülekezetnek, és ami ebben a vonatkozásban a gyülekezetre tartozik, miképpen próbálja biztatni arra a gyülekezetet.

Az egésznek a gondolat-központja talán ez a mondat lehet a felolvasott ige 11. versében: „... keresse a békességet és kövesse azt.” Azt gondolja az ember, hogy a békesség kívánatos kincs, de nem elérhetetlen. Aki így gondolkozik, az nem ismeri azt a harcot, amit az embernek harcolnia kell azért, hogy Istennel, önmagával meg a másik emberrel békessége legyen.

Az bizonyos, hogy a békesség nélküli napok nem jó napok. Senki sem szereti őket. A teremtéskor mindez még nem volt így. A teremtettség állapotában természetes volt a békesség Istennel, békesség emberrel és önmagunkkal. De ezt a bűneset megrontotta. Ezért nincs ma békesség sem Istennel, sem emberrel, sem önmagunkkal.

A statisztika azt a szomorú igazságot állapítja meg, hogy az emberi történelem folyamán mindig volt, van és lesz valahol háború a világon. Lehet, hogy nem minálunk. Lehet, hogy nem Európában, hanem Ázsiában. Lehet, hogy nem egy nagy nemzet harcol a maga létéért, hanem egy kis nemzet harcol a maga békességéért. Lehet, hogy hódító szempontok vezérelnek a támadót és hősiesség önfeláldozás fűti a védekezőt, de ez nem változtat azon a tényen, hogy az emberi történelem tanúsága szerint mindig van valahol háború ezen a világon!

Nemcsak olyan háború van, amelyben ágyúk dörögnek, repülőgépek szórnak átkos bombákat emberek halálhőrgései között és gyászba öltözött hozzátartozók könnyei teszik olyan nehézé a háborúban hozott áldozatot. A keresztyének között sincs mindig békesség. A békesség elvesztett kincs, amelyet keresni kell.

Péter apostol levelének felolvasott szakasza 11. versében azt mondja: „*Forduljon el a gonosztól és cselekedjék jót; keresse a békességet és kövesse azt.*” Mikor Luther Márton a biblia fordításánál e vers fordításához érkezett, akkor azt az ígét, hogy a keresztyén ember keresse a békességet, egy nagyon szemléletes igével fordította, ezzel a szóval: „Jagen”, ami a vadászat szakkifejezése. Azt mondja, hogy a keresztyén embernek a békességre vadászni kell. Azt mondja, hogy üzőbe kell venni, mert a békesség elmenekül a bűn következtében erről a földről. Tehát az embernek a saját létérdekében utána kell iramodni és addig nem szabad békén maradni, míg a békességet meg nem találja a maga számára. A békesség keresésénél tehát nem elég várni azt, hogy békességünk legyen. Nem elég elfogadni azt a békességet, amivel esetleg mások meg akarnak ajándékozni bennünket, hanem ezért a békességért harcolnunk kell.

Ez a szentírási szakasz, amit az egyház a mai vasárnapra kirendelt, erre a békeharcra akarja figyelmünket felhívni.

1./ A békeharcot mindenekelőtt magam ellen kell folytatni.

Ebben a tekintetben mindenekelőtt azt kell világosan meglátni, hogy a békeharcot nem más ellen, hanem magunk ellen kell folytatnunk.

A békének első számú, legnagyobb, legmegátalkodottabb közellensége nem a másik ember, hanem én vagyok. Én és nem más a békebontó. Mikor Isten ígétét úgy olvassuk, amint azt kell olvasni, hogy benne a megörökített igazságot, mint személy szerint nekünk szóló üzenetet keressük, akkor nem csodálkozunk azon, amit nekünk kell tenni a béke érdekében.

Világviszonylatban mindig baj, mikor az ember e kérdések elől úgy menekül el, hogy elnagyolja a kérdéseket. Naggyá, az egyes ember érdeke fölött álló kérdéssé teszi a kérdéseket.

A békesség érdekében folytatott harcban igen sokszor az a helyzet, hogy emberek, akik szeretik a békességet, akiknek talán fáj, hogy nincs békesség ezen a világon, ráhagyják az államfőkre, a miniszterekre, a diplomataakra és a gazdasági élet alakulására a békességért való küzdelmet. Testvéreim! Ez az ige arra akar bennünket figyelmeztetni, hogy a békebontó ezen a világon nem a másik ember, hanem én vagyok! Mindaddig, míg az ember erre a keserű igazságra rá nem jön és alázatosan nem vállalja, addig nem lesz békesség a világon és az én életemben sem! ...

Nem könnyű dolog, nehéz feladni azt az úgynevezett önigazságot, amivel mi áltatjuk magunkat! Pedig itt kell kezdeni! ... Isten Lelke ezért indít ebben az ígében is arra, hogy a békességet lehet és szabad várni, lehet örülni annak, ha más a békességért munkálkodik, de a békeharc elsősorban az én kötelességem, az egyénnek kötelessége! Mindaddig, amíg ehhez a bibliai igazsághoz el nem jutunk, addig, ha a békétlen állapot magyarázatát keressük, mindig azt mondjuk: a másik a hibás! Vagy azért, mert ő kezdte, vagy azért, mert ő adott okot arra, hogy én ne tűrjem szótlanságát és némán, amit velem cselekszik. Mindaddig, amíg Isten Lelke ezt a kérdést helyes megvilágításba nem teszi, legfeljebb arra gondolok, hogy én is oka vagyok talán a békétlenségnek, de a békesség hiányának nem elsősorban én vagyok az okozója, mert én csak folytattam azt, amit a másik elkezdett. Isten Szentlelkének nagyon sokat kell inteni, dorgálni, megalázni bennünket, amíg eljutunk arra az igazságra, amit Isten ígése így fejez ki: én vagyok a hibás abban, hogy nincs békesség ezen a világon! Nemcsak abban, hogy nincs békességem Istennel, nemcsak abban, hogy nincs békesség bennem, nemcsak abban, hogy nincs békesség köztem meg a felebarátom között, hanem abban is, hogy nincs békesség ebben az egész világban!

A 11. vers szerint a békességet keresni és követni kell. Az az Isten szerint való szomorúság, amely nem tud beletörődni abba a hadiállapotba, amiben az ember természeténél fogva Istennel, a másik emberrel és önmagával szemben áll, hanem amelyben elindul keresni a békességet, ahelyett, hogy keresné az igazságot! ...

Testvéreim! Tudjuk nagyon jól, hogy az igazságért való harc mögött az igazság után való vágyódás van. Az igaz, hogy ezt Isten oltotta belénk, de az is bizonyos, hogy az igazság meg az öngazság között olyan nagy a különbség, mint az ég és föld között. Éppen ezért nekünk nem az igazságot kell keresni. Ugyanis mikor az igazságot keressük, rendszerint a magunk igazolását keressük. Nekünk a békességet kell keresni néha a saját igazságunk feláldozásának árán is. Ezt akarja Péter mondani, mikor azt mondja: keresni kell a békességet és követni kell azt!

2./ Harcolni kell az önzésem ellen.

Vajon mi az, ami én bennem, mint személyben, mint keresztyén egyéniségben akadályozza a békesség létrejöttét?

Testvéreim! A békességet mindig az én önzésem dúlja fel! Lehet, hogy történetileg igazolni tudom azt, hogy a harcot nem én kezdtem, hanem valaki más, de akkor is igaz marad az, hogy valakinek az önzése feldúlta a békességet. Ezért kezdi az apostol mindjárt e szakasz elején levelében a békéről szóló leckét így: „*Végezetre mindnyájan legyetek egyértelműek, rokonérzelműek, atyafiszeretők, irgalmasak, kegyesek: ...*”.

A békesség létfeltétele tehát a közösségi érzés. A békesség útja nem az igazság, hanem a szeretet kompromisszuma! Nem olyan könnyű ez a kérdés a valóságban, mint amilyen könnyű azt szavakba önteni és arról beszélni. De mégis az a tény, hogy a zsarnokság, - mert az is egyik útja a békességnek – békéje a temető békéje, az élet békessége pedig a lemondások és a békés kompromisszumok élete...!

Testvérem! Most ne nézd ezt a kérdést előkelő elvi magasságból, nézd ezt a kérdést saját egyéni életed tapasztalata alapján és meglátod, hogy így igaz! Ha én békességet akarok, akkor harcolni kell mindenekelőtt a saját önzésem ellen...!

3./ Harcolni kell a megfizetés gondolata ellen.

Ha még közelebb akarunk menni a kérdéshez, akkor azt kell mondanunk: harcolni kell a megfizetés gondolata ellen. A 9. versben így olvassuk, azt írja Péter: „*Nem fizetvén gonosszal a gonoszért, avagy szidalommal a szidalomért; sőt ellenkezőleg áldást mondván, tudva, hogy arra hivattatok el, hogy áldást örököljete*”.

Két erény eltorzult formája az ember életében a megfizetés gondolata. Istentől kaptuk mi azt a gondolatot és törekvést, hogy senkinek semmivel ne tartozzatok! Tehát az ember, Isten gyermeke sem akar adós maradni. Ezt a szent gondolatot, ezt a bibliai kijelentést, ezt az isteni indítást azonban visszajára fordítja az ember. Isten azt mondja, hogy ne csináljak adósságot, de nem azt érti, hogy mindenkinek fizess meg mindenért! Amikor Isten az adósságról és a megfizetésről beszél, akkor azt akarja, hogy mi a mi adósságunk tudatára ébredjünk és letörleszthetetlen adósságunkat szem előtt tartsuk, mikor Isten felé fordulunk. Igen, Istennél nem szabad adósnak maradni! Az más kérdés, hogy mi adósok maradunk, mert Ő mindig többet ad, mint amennyit mi vissza tudunk adni. És Ő mindig hamarabb kezdeményez, mint ahogy mi azt észben is tudjuk tartani...!

Az istenfiúság nem akar adós maradni, de az ember kezében ez az isteni adottság és teremtettség bosszút csinált ebből az isteni gondolatból: nem akarok senkinek adósa maradni! Ez nem azt jelenti az ember számára, hogy én mindenkinek meg akarom adni: Istennek, embernek, önmagamnak, felebarátomnak, amivel tartozom neki, hanem azt jelenti: én megfizetek mindenkinek! Ha Isten úgy bánik velem, ahogy teszi, én is úgy bánok! Ha a felebarátom nem úgy viszonyul énhozzám, amint én szeretném, majd megtanítom, mit jelent elszenvedni a jogtalanságot, igazságtalanságot a másik ember részéről! Ezért mondom, hogy a megfizetés gondolata eltorzult az ember kezében. Isten a hála indítékának adta a megfizetés gondolatát, az ember pedig a bosszú indítóokává tette azt! ...

De nemcsak a megfizetés gondolata és az istenfiúság kérdése az, ami ezzel kapcsolatban eszünkbe jut. Az igazság szeretete is nehezen tudja elhordozni az osztóigazság érvényesülésének a hiányát. Fel van háborodva az ember, hogyha ez az osztó, egyforma igazság akár Isten-, akár ember részéről nem jelentkezik. Az osztó igazság az ő szemében az, hogy mindenkinek meg kell fizetni azért, ahogyan viszonyul én hozzám. A megfizetésnek ez a gondolata mindig megöli a békességet!

Nem arra kell gondolnunk, Jézus is mondja ezt példázatában, - amivel embereknek tartozunk megfizetetlen gonosszal, rosszal, hanem arra, hogy nekünk Isten felé van fizetési kötelezettségünk! Isten felé mi teljesen eladósodott emberek vagyunk!

4./ Harcolni kell a nyelv bűnei ellen.

Ez a nagyon gyakorlati szentírási szakasz következő üzenetében azt akarja lelkünkre kötni, hogy ha mi a békesség képviselői akarunk lenni ezen a világon Isten, emberek és önmagunk előtt, akkor nem szabad elfelejteni egy nagyon hétköznapi kötelességünk teljesítését: harcolnunk kell a nyelv bűnei ellen. A 10. versben ezt írja Péter: „...*aki akarja az életet szeretni, jó napokat látni, tiltsa meg nyelvét a gonosztól, és ajkait, hogy ne szóljanak álnokságot*”. Jakab apostol bővebben beszél e kérdéstről. Azt a képet használja, amit a lovas és kocsis ember nagyon jól meg tud érteni: a keresztyén ember megzabolázza nyelvét. A keresztyén embernek zabola van a szájában és nem azt kell mondania, amit ő akar, nem oda kell mennie, ahova ő szeretne, hanem azt kell mondania és oda kell mennie, ahova gazdája irányítja. A lónak is, hogy a lovas akaratát teljesítse, zabola kell. Zabola nélkül nem lehet lovat hajtani! Isten által való fegyelmezés nélkül nem lehet békességben élni a másik emberrel! Nem tud nyelvének határt szabni és a nyelve által felgyújtott tüzet nem tudja eloltani, vagy lokalizálni az az ember, aki nem engedi, hogy Isten zabolát tegyen szájába és kormányozza őt a nyelv bűneivel kapcsolatban!

5./ Harcolni kell a kétségbeesés ellen a reménységért.

Ha most a hátralévő verseket veszem még egy csomóba, akkor a 12-15. versekben ezt olvassuk: „...*az Úr szemei az igazakon vannak, és az ő fülei azoknak könyörgésein; az Úr orcája pedig a gonoszt cselekvőkön. És kicsoda az, aki bántalmaz titeket, ha a jónak követői lesztek? De ha szenvedtek is az igazságért, boldogok vagytok, azoktól való félelemből pedig ne féljete, se zavarba ne essetek; Az Úr Istent pedig szenteljétek meg a ti szívetekben. Mindig készek legyetek megfelelni mindenkinek, aki számot kér tőletek a bennetek levő reménységről, szelídséggel és félelemmel*”. Harcolni kell tehát a reménységért a kétségbeesés ellen. Amikor mi valamiért, vagy valakiért harcolunk, akkor mindig valami ellen és valaki ellen is harcolunk. Ha azt szeretnénk, hogy békességünk legyen Istennel, emberekkel és önmagunkkal, az nem oldódik meg másképp, csak harccal. Ebbe a harcba nem szabad belefáradnunk!

Nem szabad belefáradni abba sem, hogy harcoljunk azért, hogy békességünk legyen Istennel. Légy csendes szívvel, légy békével, bízzál ember az Istenben!

De nem lehet ezt a kérdést megoldani úgy sem, hogy nem harcolunk a másik emberrel való békességért! A keresztyén ember a béke katonája. Ez nem megy megfegyelmezés nélkül! Ez nem megy úgy, hogy sokszor nem merünk, vagy nem akarunk lemondani a teljes igazság javunkra szóló érvényesítéséről! A hegyi beszédben Jézus megmondotta, hogy boldogok a békességre igyekezők.

Testvéreim! Nem tudom, van-e neked békességed?! Van-e békességed Istennel, önmagaddal és emberekkel?! De ha ezt az egyet nem is tudom, azt tudom, hogyha nincs békesség, akkor nem azért nincs, mert Isten nem jól bánik veled, vagy mert a sorsod nem kielégítő, vagy a másik ember nagyon gonosz teellened, hanem mindennek az az oka, hogy te magad nem törekszel a békességre! Nem véletlenül van az Írásban a hegyi beszéd elején, amikor a boldogoknak sorában Jézus Krisztus felsorolja nem azokat, akiknek békességük van, hanem azokat, akik békességre igyekeznek!

Vajon te várod a békességet Istentől és emberektől, vagy pedig nyújtod a békességet és harcolsz érte!? Ezen fordul meg a kérdés megoldása, nem pedig azon, hogy Isten békén hagy-e engem, vagy a felebarátom békén hagy-e és mindketten szolgálják-e az én boldogságomat, nyugalمامat és békességemet! ... A békességre igyekezők a boldogok! Lehet, hogy a másik a békétlenségünkre igyekezik, mi a békességre igyekszünk! Ebben, csak ebben rejlik békességünk fundamentuma! ...

Ámen.

Imádság a szószéken:

Hálát adunk Neked, örökkévaló Isten, szerető mennyei Atyánk azért, hogy Te nemcsak parancsolod nekünk a békességet, hanem példát is mutatsz arra, hogy miképpen kell a békességért küzdeni. Köszönjük Neked Urunk, hogy hajlandó voltál áldozatot hozni azért, hogy béke legyen közötted és a bűnös ember között. Nem azt nézted, hogy az ember vétkezett, nem a büntetés és igazságszolgáltatás gondolata uralkodott rajtad, hanem Te közeledtél. Nem az ember közeledett Hozzád, hanem Te közeledtél az emberhez. A békesség szolgálatát nem az embertől vártad, hanem Te magad hoztad érette a legnagyobb áldozatot ott a golgothai kereszten. Azóta van joga a Te népednek a másikat így köszönteni: békesség néked! Azóta szent joga az anyaszentegyháznak ennek a békességnek a szolgálata, amit üdvözlétül és imádságul mond a gyülekezetnek: kegyelem néktek és békesség! Köszönjük Neked Urunk azt az áldozatot, amit ezért a békességért hoztál a golgothai kereszten. Köszönjük azt a türelmet, amely ezt a békességet munkálta.

Szégyelljük magunkat azért a sok-sok szemrehányásért, amivel Téged illetünk, és békétlenségünkért, ami szívünket Irántad és emberek iránt eltölti.

Könyörgünk Szentlelkedért, mert aki Szentlelket kap Tőled, annak békessége van Veled, önmagával és embertársával. Nincs okunk és jogunk panaszkodni, hogy nincs békesség, mindaddig, míg mi vagyunk a békebontók és nem tudjuk türelemmel és alázattal elhordozni békebontásunk ártó következményeit.

Óh könyörgünk Neked Urunk, ajándékozd meg az egyes keresztyén embert is ezzel a békességgel, ajándékozd meg ezt a világot is ezzel a békességgel! Hiszen karácsonykor így hangzott az isteni program: békesség a földön!

Könyörgünk Urunk, hogy lásd meg irgalommal azokat a csatatereket, ahol ádáz harcot folytat ember ember ellen, teremts közöttünk békességet! Könyörgünk: lásd és láttasd meg, hogy ezt a világot nem az igazság, hanem a békesség tudja megmenteni! Az a békesség, amit Te teremtettél a kereszten, az a békesség, amelyet a kereszttől megtanult a Te néped, az ember is.

Könyörgünk: láttasd meg velünk ebben az időben azt is, hogy a békességnek milyen gyakorlati gyümölcsei vannak: ezért adsz terített asztalt ebben az esztendőben is az éhes embernek, ezért van aratás és ezért van csűrbe takarás, ezért van emberi munkánkon isteni áldás! Óh kérünk: ajándékozz meg bennünket az élet, az igazi élet, a szent élet drága ajándékával, a békességre való igyekezettel!

Ámen.

Imádság az oltár előtt:

Áldunk Téged mennyei Atyánk, hogy nem tartasz haragot az emberiséggel, nem ítéled kárhözatra, hanem egyszülött Fiadra háritottál minden bűnt, hogy egy haljon meg mindnyájunkért, a békességért.

Ébressz bennünket élő hitre, hogy mi is többé ne önmagunknak, hanem embertársainknak éljünk az Úr Jézus Krisztus által!

Könyörgünk: tedd igédet a békesség hirdetőjévé, szívünket áldott talajjád Igéd számára és engedd meg, hogy akik minket látnak, hadd lássák meg: hogy tudod Te a viharos tengert lecsendesíteni, a hullámokat megjuhászítani és hogyan tudsz Te békességet adni mindnyájunknak a Te szent Fiad, a mi Urunk, Jézus Krisztus által!

Ámen.